

Felmerül a kérdés, megillet-e az ilyen sorozás által sérelmet szenvedett jelzálogos hitelezőket az egyetemlegesen bekebelezett illeték többi ingatlan tulajdonosával szemben a *megtéritési jog és ha igen, milyen rangsorban*.

A jelzálogtörvénynek a jelzálogjogok egyetemlegességével és a belső jelzálogjoggal kapcsolatos konstrukciója módot kellene, hogy nyújtson ezen méltányos és igazságos hitelezői érdek megvédésére. A bírói gyakorlat azonban ez idő szerint nem mutat hajlandóságot ezen jognak ilyen értelmű gyakorlati alkalmazására.

*

Gyakran vitássá tett kérdésre ad végül feleletet a 8900/1934. M. E. rendelet 1. §-ának 8. bekezdése, amely szerint „*haszonélvezeti szolgálat*” megszerzésével kapcsolatban e címen kirott illeték az ingatlan vételárának felosztásánál *nem képez előnyösen sorozható* illetéket. Az ez alapon kiszabott illeték csak a haszonélvezetet terheli, csak a szolgálatra való bejegyzés által biztosítható és csak a szolgálatra vezetett végrehajtás útján érvényesíthető.

*

Az ingatlant közvetlenül terhelő illetékek előnyös rangsorozati helyzete nagyon sok és nehezen megoldható problémát vet fel az ingatlanok szabadkézből való értékesítése esetén is. Gyakran adás-vételek hiúsulnak meg éppen a most kifejtett problémákkal, különösen pedig az illetékekkel egyetemlegesen megterhelt ingatlanok, vagy ingatlanjuttalékok értékesítésére vonatkozó szándékkal összefüggően. Az idevonatkozó pénzügyi szabályok túlságosan merevek és nem simulnak a mindennapi élet követelményeihez. E téren nagyon sok feladat vár megoldásra, melyeket a készülő új H. Ö. hivatva volna megoldani.

Dr. Arvay Nándor
debreceni ügyvéd.

Külföldi valutaváltozások és a magyar váltóadások.

A belföldi adósok nagymennyiségű olyan idegen pénzzel tartoznak a külföldnek, mely pénznemek a legutóbbi időben értékcsökkenést szenvedtek. Tudvalévő, hogy egyebek közt különösen a svájci frank, hollandi forint és francia frank tartozások várnak visszafizetésre. A tartozások nagy része népszövetségi kölcsön, kincstári jegy, állami és egyéb kötelezvény, záloglevél kölcsön, de a pénzügyintézetek és vállalatok rövidlejáratu kölcsönei is tetemes mennyiséget jelentenek.

A rövidlejáratú kölcsönök nagy része váltókölcsön, amit pénzügyintézeteken keresztül vállaltak a belföldi adósok. Így felmerül az a kérdés, hogy hogyan történjék a váltók meghosszabbítása, ha magyar adósnak svájci frankban, hollandi forintban, olasz lirában vagy francia frankban vállalt váltóbeli kötelezettségéről van szó. A hitelező ugyanis ugyanarra az összegre

szóló váltó kiállítását követelheti, amelyen összegű az alapváltó.

Ha sima svájci frankról (vagy más előbb említett pénznemben kifejezett váltóösszegekről) van szó, úgy a hosszabbító váltó ugyancsak sima svájci frankról állítandó ki. E tekintetben tehát nehézség nincs.

Más a helyzet, ha a kölcsön aranyzáradékos és az aranyzáradék vagy magában a váltóban jut kifejezésre vagy a hitelezővel kötött kölcsönszerződésben juttatták kifejezésre. A nehézség abból keletkezik, hogy az 1936. szeptember 28. előtti arany svájci frank annak aranytartalmára tekintettel, magasabb értékű, mint az ez időpont utáni arany svájci frank, úgy, hogy a meghosszabbító váltónak arany svájci frankra való kiállítása nem fejezi ki azt az értéket, mint az 1936. szeptember 28.-a előtt kiállított ugyanolyan összegű arany svájci frank összegű váltó. A ma kiállított 1000 arany svájci frankról szóló váltó lényegesen kevesebb értéket képvisel, mint az értékcsökkenés előtt ugyanarra az aranyösszegegre kiállított váltó.

Ebben az esetben kétféle érdemi megoldás jöhet tekintetbe. Az egyik az, hogy a ma kiállított arany svájci frankra szóló meghosszabbító váltó összegét annyival növelnék, amennyivel nagyobb értéket képvisel a régi arany svájci frank az új arany svájci franknál. Ez a megoldás azonban, bár kétségtelen, hogy a hitelezőnek az a kívánsága, hogy a váltó a régi, azaz a kölcsön idején érvényben volt arany svájci frank értékének alapul vételével állíttassék ki, jogos; nem minden esetben keresztülvihető, mert nem követelhető pl. az olyan adóstól, kinek moratóriumos intézkedés alá eső tartozása van, hogy az eredetinel több pénzegységről szóló váltót állítson ki.

A másik megoldás az, hogy a hosszabbító váltóban a váltóösszeg körülírása fejeztessék ki utalással a pénzegység naptárszerűen meghatározott árfolyamára, mely naptárszerű időpont megfelelne a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában érvényben volt svájci frank értékének. Ilyenféle módon: „1936. szeptember 28. előtti svájci franknak megfelelő aranytartalmu svájci frank”. Ekképen az annakidején régi svájci frankban felvett kölcsönösszeg számolási érték formájában jelentkezik, aminek a váltótörvény rendelkezései értelmében semmi akadálya nincs.

Hasonlóképen írható körül a váltóösszeg francia viszonylatban is, így: „az 1928. június hó 25.-i francia törvénynek megfelelő aranyfrank”, vagy „1928. június 25. előtti aranyfrank”, ami megfelel az eredeti (Germinal) frank értékének.

A felvetett kérdésre való egyöntetű feleletet megnehezíti az, hogy a valutatartozások a különböző államokban nem egyöntetűen bonyolódtak le. Így Hollandiában a hollandi forint aranyértékét nem csökkentették, csupán aranykiviteli tilalmat léptettek életbe, ami a hollandi forint árfolyamának csökkenésében jut kifejezésre.

P. T.